

Riječ Uredništva

Infektivne bolesti su stare koliko i čovječanstvo, a danas, u drugoj dekadi trećeg milenija, još se uvijek nalaze među prva tri mjesta uzroka smrti u svijetu, a u nekim zemljama čak i na prvom mjestu.

Nije stoga čudno da se stalno raspravlja o suvremenoj edukaciji iz infektologije s ciljem što boljeg zbrinjavanja infektoloških bolesnika.

Po tradiciji specijalizacije iz infektologije, koja kao samostalna struka u nas postoji već više od 50 godina, Hrvatska prednjači u Europi i svijetu.

Program specijalizacije se kroz godine postupno nadopunjavao sukladno dostignućima suvremene medicine. U posljednjih nekoliko godina nastojimo naš program specijalizacije iz infektologije usuglasiti s programom Europske unije (EU) odnosno poštivati *europske direktive* s ciljem da svaki specijalist unutar EU može dobiti posao u struci bez potrebe za dodatnom nostrifikacijom, ali i da dio specijalizantskog staža može obaviti i izvan matične zemlje. Međutim treba jasno naglasiti da **europski forumi poštuju nacionalne interese i različitosti svake članice**, uz uvjet da se ispune neke osnovne pretpostavke.

Raspravljajući o specijalizaciji iz infektologije moramo imati na umu neke osnovne značajke te grane medicine:

- a) infektologija je integralna (premda interdisciplinarna) jedinstvena grana medicine u svakoj životnoj dobi s jednakim patogenetskim karakteristikama, uz uvažavanje (pato)fizioloških razlika ovisnih o dobi bolesnika. Ne smijemo zaboraviti da se više od 50 % infektološke patologije nalazi u dječjoj dobi. Infektološki pristup bolesniku mora biti jednako adekvatan u svakoj životnoj dobi, od rođenja do smrti.
- b) uz epidemiologiju, infektologija je neobično važna grana javno-zdravstvene medicine, a to znači da je od velikog značaja za nacionalnu sigurnost.
- c) zbog epidemioloških karakteristika brojnih infektivnih bolesti, te zbog vrlo brze dinamike u patogenetskom razvoju, neophodno je da se infektološki bolesnici liječe što bliže mjestu gdje su bolesti nastale, s izuzetkom onih kompliciranih i kompleksnih koji zahtijevaju posebnu obradu i liječenje u sveučilišnim klinikama i centrima izvrsnosti.

Do sada je program specijalizacije iz infektologije u Hrvatskoj sadržavao temeljnu edukaciju iz interne, pedijatrije i neurologije, a zatim 22 mjeseca iz infektologije (ukupno 48 mjeseci). Novi program specijalizacije iz infektologije produžen je na 60 mjeseci (u skladu s preporukama EU), ima zajedničko deblo s internom medicinom u trajanju od 22 mjeseca, te užu edukaciju iz infektologije u trajanju od 33 mjeseca tijekom koje **nije predviđen niti jedan dan boravka na dječjim odjelima, a niti je organizirana nastava iz pedijatrijske infektologije**. Kako niti novim programom specijalizacije iz pedijatrije nije predviđena adekvatna edukacija iz infektologije (predviđeno je samo 2,5 mjeseca zajedničke edukacije iz infektologije, epidemiologije i mikrobiologije) postavlja se pitanje tko će liječiti infektološke bolesnike u dječjoj dobi, toj najosjetljivijoj populaciji.

U završnoj je fazi prihvaćanja prijedlog nove specijalizacije iz infektologije dječje dobi s bazičnim programom pedijatrije, a zatim infektologije. Na taj način Hrvatska će sigurno dobiti visokokvalificirane (sub)specijaliste koji će liječiti kompleksne slučajeve infektivnih bolesti u dječjoj populaciji. No danas, a vjerojatno još nekoliko sljedećih desetljeća, ovakve *superspecijaliste* dječje infektologije moći će zapošljavati jedino Klinika za infektivne bolesti u Zagrebu koja si može "priuštiti" dvostruku postavu specijalista infektologa: one za odrasle i one za djecu. Svi ostali infektološki centri, uključujući i klinike u sveučilišnim centrima u Rijeci, Splitu i Osijeku, a pogotovo u županijskim bolnicama, neće to biti u mogućnosti. Postavlja se pitanje tko će u tim županijskim i regionalnim centrima ubuduće skrbiti o djeci s infektivnim bolestima, odnosno tko će prema sadašnjim programima edukacije i specijalizacije za to biti kompetentan?

Stoga se kao jedino moguće praktično rješenje, ukoliko se ne želi uvesti još neka treća specijalizacija iz *opće* infektologije, nameće mogućnost da se u postojeći program specijalizacije iz infektologije uvrste i obilasci dječjih infektoloških odjela i temeljna edukacija iz infektologije dječje dobi i za buduće specijaliste in-

fektologe koji će se u svom svakodnevnom radu baviti odraslim bolesnicima, ali istovremeno biti kompetentni zbrinjavati i djecu s jednostavnim (većim dijelom) infektivnim bolestima, a specijalistima dječje infektologije (u regionalnim odnosno nacionalnim centrima) upućivati samo djecu s kompliciranim i zahtjevnijim infektološkim problemima.

I Urednički odbor ovog časopisa, zainteresiran za budućnost infektologije i kao znanosti i kao struke, želi ovom raspravom pridonijeti dijalogu svih hrvatskih infektologa, osobito iz naših sveučilišnih centara i katedri četiriju medicinskih fakulteta, da novi program(i) specijalizacije iz infektologije budu suvremeni i sadržajno prilagođeni našim stvarnim potrebama. Takvim programima stvorio bi se preduvjet za adekvatno zbrinjavanje oboljelih od infektivnih bolesti u svim bolnicama i klinikama u Hrvatskoj, bez obzira na dob bolesnika.

Uredništvo

Editorial

Infectious diseases are as old as the mankind, and today, in the second decade of the third millennium, they are still among the top three causes of death in the world, and in some countries they are the leading cause.

Therefore, it is not surprising that modern training in infectious diseases continues to be one of the most discussed topics, aimed at providing the best care to the infectious disease patients.

Compared to other countries in Europe and worldwide, the specialization in infectious diseases in Croatia has a long tradition, and infectology has been an independent profession for more than 50 years.

Specialist training in infectious diseases has been updated over the years in accordance with the advancements in modern medicine. In the last several years the Croatian specialization program in infectious diseases has been harmonized with the European union (EU) program, i.e., it accepted the European directives so that every infectious disease specialist within the EU can apply for a job in the profession, without the need for additional nostrification, and also that one part of the residence can be done outside the mother county. However, we should clearly state that the **European forum respects national interests and differences of every member state**, provided some basic prerequisites are fulfilled.

When discussing training in infectious diseases, we should bear in mind some characteristic features of this branch of medicine:

- a) infectious diseases are an integral (although interdisciplinary) unique branch of medicine for people at all ages who share the same pathogenetic characteristics, respecting the patho(physiological) differences dependant on the patient's age. We must not forget that more than 50 % of infectious disease pathology is found in childhood. The approach to infectious disease patients has to be equally adequate for all ages, from birth to death.
- b) along with epidemiology, infectious diseases are an important branch of public health medicine, which means that it is of great importance for the national safety.
- c) due to the epidemiological characteristics of numerous infectious diseases, and because of the very fast dynamics in their pathogenetic development, it is essential to treat infectious disease patients as close as possible to the place where the disease occurred, with the exception of those complicated and complex cases that require special processing and treatment in university hospitals and centres of excellence.

Until now, the specialization program in infectious diseases in Croatia included a basic training in internal medicine, pediatrics and neurology, followed by 22 months of training in infectious diseases (a total of 48 months). The new program of specialization in infectious diseases has been extended to 60 months (in accordance with the EU recommendations), it has a common trunk with internal medicine for a period of 22 months, and a narrower education in infectious diseases for a period of 33 months **during which not a single day is planned for pediatric departments, nor is training in pediatric infectious diseases provided.**

Since the new specialization program in pediatrics is also not providing adequate training in infectious diseases (there is only 2.5 months of joint training in infectious diseases, epidemiology and microbiology), the question is who will treat pediatric infectious disease patients, the most sensitive population.

The newly proposed specialization program in pediatric infectious diseases is in the final stage of acceptance which includes a basic program in pediatrics followed by infectious diseases. In this way Croatia will certainly ensure highly qualified (sub)specialists who will treat complex cases of infectious disease in the pediatric population.

But today, and probably for the next several decades, these *superspecialists* in pediatric infectious diseases will be able to recruit only the University Hospital for Infectious Diseases in Zagreb that can "afford" such dual cast of infectious disease specialists: one for adults and one for children.

All other infectious disease centres, including university hospitals in Rijeka, Split and Osijek, and especially county hospitals will not be able to do that. Now the question is, who will in those county and region-

al centres in the future care for children with infectious diseases, and who will be competent to perform this job under current education and training programs?

Therefore, the only possible practical solution is, if we do not want to introduce yet a third specialization in *general* infectious diseases, that the existing program of specialization in infectious diseases incorporates visits to pediatric infectious disease departments and some basic education in infectious diseases of childhood even for those future infectious disease specialists who will treat adult patients, but also be competent enough to treat children with simple (in most part) infectious diseases, and refer those children with more complicated and demanding diseases to pediatric infectious disease specialists (in regional or national centers).

The Editorial Board of this journal is also interested in the future of infectious diseases, both from scientific and professional point of view, and would like to contribute to this discussion between Croatian infectious disease specialists, especially from university centres and departments of four medical schools, so that the new program(s) of specialization in infectious diseases be contemporary and meaningfully adapted to fit our exact needs. Such programs would create a prerequisite for adequate care of patients suffering from infectious diseases in all hospitals and clinics in Croatia, regardless of the patients' age.

Editorial Board